Grafische Kunstenaars

Etsen van „Bob".

De Nederlandsche kunstenaars hebben zich door eeuwen heen door hun veelzijdigheid onderscheiden. Feitelijk lieten zij geen enkel genre onbewerkt. Maar slechts weinigen onder hen hebben zich geheel los weten te maken van de eigenaardigheden aan den hollandschen volksaard verbonden.

Wij Nederlanders zijn degelijk, noest en voorzichtig. Deze deugden hebben haar zonnekant, maar een schaduwzijde is er ook aan te bespeuren. Degelijkheid, noestheid en voorzichtigheid, echt Nederlandsch van kwaliteit, brachten in ons aller aderen, dus ook in die der Nederlandsche schilders en zwart-wit-kunstenaars dat bijzonder, soort bloed, waarvan onze „volkspoëet", de brave Tollens, zoo hartverheffend wist te zingen.

Er moet gezegd en er mág gezegd worden, dat dit Nederlandsche bloed lang niet zoo snelkokend en warmvliedend is als dat van de meer zuidelijke naties.

* * *

Zulks heeft ontegenzeggelijk zijn voordeelen, maar ook zijn nadeelen. Een volk van groote uiterlijke

In gepeins.

charmes zijn wij niet, en onze kunstenaars hebben in hun werk weinig gelegenheid gezocht om dat tintelend-coquette, waardoor b. v. de Fransche schilders en teekenaars bij hun vrouweportretten zich onderscheiden, naar voren te brengen.

Daarom is Holland arm aan kunstwerken welke de vrouw in een van haar grootste aantrekkelijkheden weergeven.

Wij kennen Nederlandsche schilderijen die op uiterst verdienstelijke wijze een vrouw, ja zelfs *de* vrouw afbeelden, doch dan is dit veelzijdige onderwerp altijd behandeld van dat typisch Nederlandsche gezichtspunt uit, waarbij de degelijkheid en de voorzichtigheid haar invloed onweerspreekbaar lieten gelden.

Nederlandsche schilders gaven bijbelsche vrouwen weer, zij schilderden de schoone sekse als moeder, als echtgenoote, evengoed als zedige maagd. Der vrouwen pronklust en der vrouwen vaardigheid, der vrouwen lieflijkheid en der vrouwen boosaardigheid, der vrouwen heldhaftigheid en haar teerheid, wij vinden ze meer dan eens weergegeven, realistisch en op symbolische wijze.

Doch de coquette vrouw, de flirt, zij is niet „eigen" in de scheppingen van Nederlandsche schilders en teekenaren.

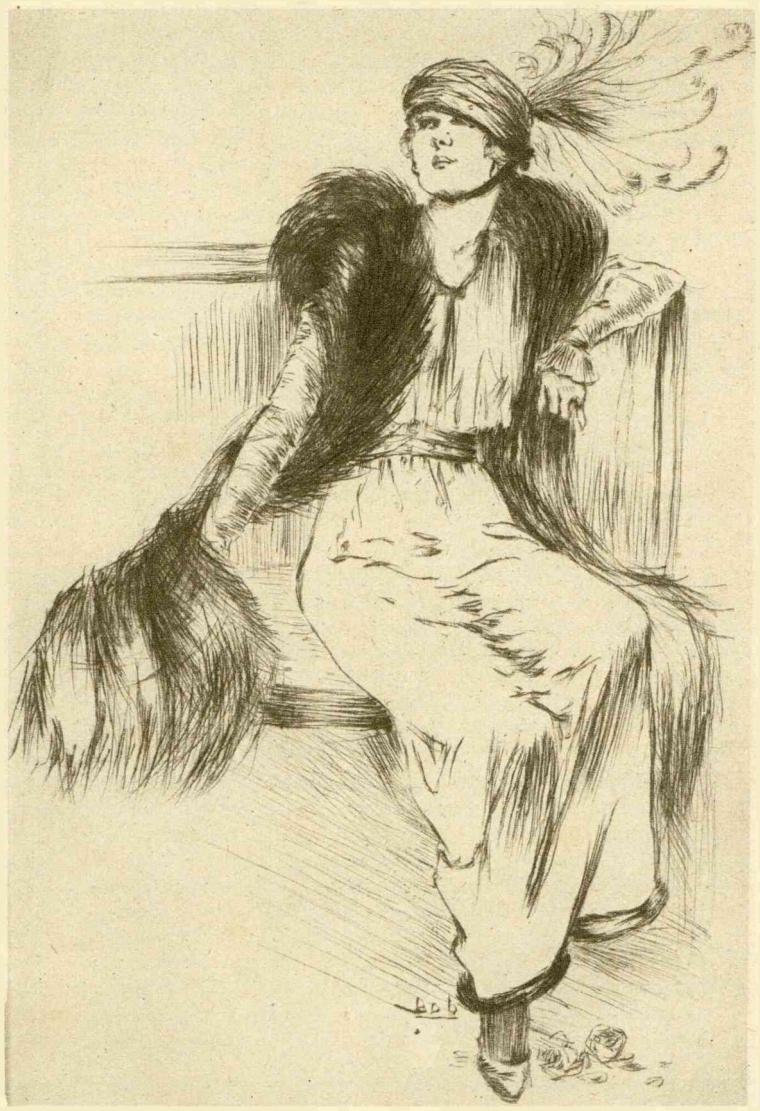
* * *

Pieter van der Hem, Willy Sluyters, om maar een tweetal van de jongeren te noemen, bewijzen ontegenzeggelijk dat de hollandsche schilder het wel kan, dat de hollandsche vrouw hem evengoed inspiratie weet te geven als haar zuidelijke zusters. Doch zij zijn in de minderheid, verreweg.

Daarom is het des te meer toe te juichen, dat een nieuwe kracht zich op hetzelfde terrein gaat vertoonen, en dan nog wel een lid der z. g. zwakke sekse zelve.

Dame met rozen

Dame met bont.

Dame met tulband.

Sinds het uitbreken van den oorlog is Mej. Van Gelder, een jonge Amsterdamsche artiste, die in hoofdzaak leefde en werkte buiten de vaderlandsche grenzen, in onze hoofdstad teruggekeerd. In Berlijn, Parijs en laatstelijk in Londen ontwierp „Bob" voornamelijk mode- en society-teekeningen. Zij hanteert vlot de teekenstift en het penseel, doch durft ook de naald in het metaal te krassen, met luchtige losheid haar krabbels verdiepend.

* * *

Modeteekenaressen, technisch en artistiek tegelijkertijd, kennen wij er maar heel weinig onder de dochteren van ons land. Daarom is het ons een genoegen, een jonge hollandsche vrouw als zoodanig aan de Panorama-lezeressen (en -lezers ook, want och, welken man ontgaat de bekoring van het modieusch kostuum) voor te stellen.

* * *

Hollandsche vrouw . . . .

Is juffrouw Van Gelder wel als zoodanig te beschouwen, geoordeeld naar haar werk, dat in de lieftalligheid van haar onderwerpen zoo sierlijk deze pagina vult?

Strikt genomen niet.

Men proeft in haar werk den smaak van het buitenlandsche, men herkent er de zwerfster uit, die op

Croquis.

de Parijsche boulevards haar studiemateriaal vond en in de Regentstreet „smart style" ontdekte. Onvervalscht Nederlandsch, neen, dat is Bob niet en dat wil ze niet zijn ook.

Als zij onvervalscht Nederlandsch zou wezen, dan, het moet gezegd worden, was de constructie harer figuren zeker beter en meer anatomisch juist, was haar compositie degelijker en zuiverder doordacht.

Maar . . .

Ze is *niet* hollandsch en ze heeft *wel* charme.

Waarom dan over haar fouten, welke fouten zijn, n'en déplaise, het bekorende der modellen en haar beweginkjes, hier nog veel gesproken?

* * *

Laat ons vreugdig zijn, dat er door een hollandsche van geboorte, een losse luchtige lijn gevonden is, en zij ondanks haar uitheemsche studie toch den eigen landaard zoover getrouw bleef, dat haar werk niets heeft, waarvoor het zelfbewustzijn in de vrouw en de eerbied van den man voor het vrouwelijke zich behoeven te schamen.

* * *

Wat niet altijd gezegd kan worden van het genre, wanneer het zich heel en al laat gaan.

L. E. KOS.